

सम्पादकीय

नेराशाजनक बजेट खर्च

देश संघीय व्यवस्थामा प्रवेश गरेको एक दशकको अवधिमा पनि देशले विकासको उपयुक्त गति नलिएको भन्दै आम जनताको तहमा निराशा भटिन्छ । संघीय व्यवस्थामा भएसँगै प्रदेशहरूले आ-आफ्नो प्रदेशमा विकासका नयाँ लहर ल्याउने अपेक्षा गरिएपनि प्रदेश सरकारहरू पनि दैनिक प्रशासनमा रूमलिएको देखिन्छ । अहिले सबै प्रदेशहरूको बजेट खर्चको अवस्था निराशाजनक देखिएको छ । यसको उदाहरण बागमती प्रदेशको बजेट खर्चलाई नै हेरेपनि हुन्छ । प्रदेश सरकारले चालु अर्थिक बर्ष २०८१/८२ को साउनदेखि फागुन महिनासम्ममा कूल बजेटको करिब २५ दशमलव ६२ प्रतिशत मात्र खर्च गर्न सकेको छ । प्रदेशको अर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयका अनुसार चालु आवका लागि प्रदेश सरकारले ६४ अर्ब ५४ करोड चार लाख ३१ हजारको बजेट ल्याएकामा आठ महिना सकिँदा १० अर्ब ५० करोड २९ लाख नौ हजार खर्च भएको छ । बजेटमध्ये चालुको तुलनामा पूँजीगततरफको बजेट कम खर्च भएको उनको भनाइ छ । सो अवधिमा चालुतर्फ ३५ दशमलव २२ प्रतिशत र पूँजीगततर्फ १९ दशमलव १४ प्रतिशत बजेट खर्च भएको छ ।

विनियोजित बजेटमध्ये सबैभन्दा बढी प्रदेश मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालयले ४७ दशमलव ६९ प्रतिशत, प्रदेशसभा सचिवालयले ३८ दशमलव २२ प्रतिशत बजेट खर्च गरेको छ भने सबैभन्दा कम पर्यटन, उद्योग तथा सहकारी मन्त्रालयले तौ दशमलव ७१ प्रतिशत बजेट खर्च गरेको सूचना अधिकारी सन्यालले बताए। चालु आवाको दोसो चौमासिकसम्म चालु खर्च बढी हुने र पुँजीगत खर्च कम हुने गरेको छ। योजनाहरू कार्यान्वयनमा जान नसकेकाले खर्च कम देखिएको छ। अर्कोतप्त बागमती प्रदेशको राजस्व संकलन पनि बर्सेनि घट्दो देखिन्छ। चालु आवाको आठ महिनाको अवधिमा बागमती सरकारले लक्ष्यको ३८ दशमलव १३ प्रतिशत मात्र राजस्व संकलन गर्न सकेको छ। प्रदेश सरकारले राजस्व बाँडफाँडबाट २९ अर्ब ५५ करोड ८९ लाख राजस्व संकलनको लक्ष्य राखेकामा सो अवधिमा लक्ष्यको ४७ दशमलव ०३ प्रतिशतअर्थात् १३ अर्ब ९० करोड २७ लाख ६८ हजार मात्र राजस्व संकलन गरेको छ। यस्तै सड्डीय सरकारबाट १५ अर्ब ५७ करोड ५६ लाख अनुदान प्राप्त हुने अनुमान गरिएकामा चालु आवाको आठ महिनामा लक्ष्यको ५२ दशमलव ५८ प्रतिशत अर्थात् १४ अर्ब १८ करोड ९९ लाख ६४ हजार अनुदान प्राप्त भएको छ। प्रदेश सरकारको आन्तरिक स्रोतबाट चार अर्ब ५३ करोड ८४ लाख ७९ हजार राजस्व संकलनको लक्ष्य रहेकामा सो अवधिमा लक्ष्यको ५२ दशमलव ४१ प्रतिशत अर्थात् दुई अर्ब ३७ करोड ८५ लाख ८८ हजार राजस्व मात्र संकलन भएको छ।

यसअधि अधिल्लो आवमा बागमती प्रदेशको राजस्व नौ अर्ब तीन करोड ३१ लाख २७ कम संकलन भएको थियो । प्रदेश सरकारले आव २०८०/८१ मा राजस्व बाँडफाँट शीर्षकबाट प्राप्त राजस्व, प्रदेश सरकारको आन्तरिक स्रोतबाट सक्तिलित राजस्व र सञ्चायी सरकारबाट प्राप्त अनुदान समेतबाट ४८ अर्ब २५ करोड ४३ लाख ७५ हजार राजस्व संकलन हुने अनुमान गरिएकामा ती सबै शीर्षकबाट रु ३९ अर्ब २२ करोड ९२ लाख ४७ हजार मात्र राजस्व संकलन गर्न सकेको थियो । आव २०७९/८० मा पनि बागमती प्रदेश सरकारले अनुमान गरेको भन्दा १७ प्रतिशत कम राजस्व संकलनगरेको थियो । प्रदेश सरकारले आव २०७९/८० मा ५५ अर्ब ३१ करोड राजस्व संकलनको अनुमान गरेकोमा ४५ अर्ब ८ करोड राजस्व संकलन गरेको थियो । सञ्चायी र स्थानीय तहबाट बाँडफाँट हुने मूल्य अभिवृद्धि कर, आय कर, प्राकृतिक स्रोत उत्खनन दस्तुर, मालपोतलगायतका राजस्व संकलनमा आएको कमी र आर्थिक मन्दीका कारण सञ्चायी सरकारले केही कार्यक्रम कटौती गर्नुजस्ता कारणले राजस्वमा कमी आएको बागमती प्रदेश कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले जनाएको छ । यसरी हेर्दा निराशाजनक बजेट खर्च र कमजोर राजस्व संकलनका कारण प्रदेशहरु असफल हुने देखिन्छन् । यसमा समयमै ध्यान पुर्याउन नसके भविष्य सुखद हुनेछैन् । ध्यान पुगोस ।

स्वास्थ्य जानकारी

राति घण्टौं निन्द्वा नलागदा उपयोगी योग आसन

काठमाडौं। व्यस्त जीवन, तनाव, गलत जीवनशैली र स्किन टाइमको बुद्धिका कारण धेरैलाई निद्रा नलाने समस्या देखिन थालेको छ। राम्रो निन्द्राले शेरीरलाई आराम दिन मात्र नमझई मानसिक स्वास्थ्यका लागि पनि धेरै महत्वपूर्ण हुन्छ। यदि तपाईं पनि राति ढाल्करहनु हुन्छ तर सुल्त सक्तुहुन्न भने योगले तपाईलाई महत गर्न सक्छ। योगले शेरीरलाई लचिलो मात्र बनाउदैन, यसले मानसिक शान्ति पनि दिन्छ र अनिद्रा हटाउन पनि प्रभावकारी हुन्छ। विशेष गरी यहाँ केही योग आसनहरू छन्, जसले शेरीरलाई गहिरो आराम दिन्छ र राम्रो निद्रामा मद्दत गर्दछ। आजको यसले खेमा हामी केही यस्ता योगासनका बारे जानकारी गराउने छौं, जसले अनिद्राको समस्यालाई हटाउन सक्छ।

बालासन : बालासनले शरीर र दिमागलाई शान्त बनाउँछ, जसले तनाव कम गर्दै र राम्रो निद्रामा पुऱ्याउँछ। यसका लागि तपाईंले आफ्नो घुँडँट टेकेर बस्नु पर्दै र आफ्नो खुटा पछाडि फैलाउनु पर्दै। अगाडि भुक्केर, भुइमाला आफ्नो निधारमा आराम गर्नुहोस् र आफ्नो हातहरू अगाडि बढाउनु होस्। केही समय यस स्थितिमा रहनु होस् र गहिरो श्वास लिन्नुहोस्।

कहा समय वस इत्यतिमा रहनु होस् र गाहरा श्वास लिनुहात् ।
 उल्टो मुद्रा : यो आसनले रक्तसञ्चार सुधार गर्छ र दिमागलाई शान्त बनाउँछ, जसले छिँडै निडाउन मदत गर्छ । यसका लागि पर्खालिको छेउभास सुल्तु होस् र आफ्नो खुट्टा माथि उठाउनु होस् र तिनीहरूलाई भित्तामा आराम गर्नुहोस् । आप्फो हात शरीरको छेउभास राख्नुहोस् र आफ्नो आँखावन्द गर्नुहोस् । ५-१० मिनेटको लागि यो स्थितिमा रहनुहोस् र विस्तारै सास देंनुपर्ने ।

सुखासन : गहिरो सास फैर्दा शरीरमा अक्षिसजनको मात्रा बढ्छ, र सुत्तमदृष्ट गर्दछ । त्यसैले सुखासन पनि गर्न सकिन्दछ । यो गर्न पनि धैरै सजिलोछ । पद्मासन वा सुखासनमा बस्नुपर्दछ । आफ्ऊो आँखा बन्द गर्नुहोस् र लामो गहिरो सास लिनुहोस् । ५-१० मिनेट ध्यान गर्नुहोस् । तपाईंले प्रभाव देख्न सुरु गर्नु हुनेछ ।

उत्तानासन : यो आसनले शरीर र दिमागलाई आराम दिन्छ र स्नायुहरूलाई शान्त बनाउँछ। यसका लागि सिध्य उभिनुहोस् र आफ्नो खुद्दालाई अलिकति अगाडि भुकाउनु होस् र हातले खुट्टा छुने प्रयास गर्नुहोस्। ३० सेकेन्डरेखि १ मिनेटसम्म यस स्थितिमा रहनु होस् र त्यसपछि सामान्य बन्नु होस्।

शवासन : शवासन उत्तम योग आसन हो, जसले सम्पूर्ण शरीरलाई आराम दिन्छ र राप्ती निद्रामा महत गर्दछ। यो गर्न पनि धैरै सजिलो छ। तपाईंले गर्नुपर्ने भनेको तपाईंको पछाडि सुल्तु हो र तपाईंको हात र खुट्टा खुकुलो ढोइन्दैन दें। व्यायामित थर्पेसा लात्त मार्फतेयो र विनाशकै रागा ऐनेचोप। ५-९० मिनेटसम्म

तासिंदै गएको जल भण्डार र सगरमाथा संवाद-२०२५

- प्रकाश रेग्मी

चार्ल्स डाविन को सिद्धान्त 'सैवेभन्दा सक्षमको अस्तित्व' बमोजिम परिवर्तित हावापानीसंर्गे मानिसले आफ्नो जीवनशैलीमा पनि परिवर्तन गरेर जीवनलाई सहजतातिर उन्मुख गराउँदै जानु अति बुद्धिमानी ठहर्छ । त्यसैले, प्रभावित क्षेत्रहरूमा सूचनाका माध्यमबाट प्रविधि हस्तान्तरणका साथै मानिसलाई अति आवश्यक पर्ने खाद्यान्तरणायतका वस्तुहरू उत्पादन र उपभोग ढाँचामा समयानुकूल परिवर्तन गराउने । खालाका प्रयासका कामहरू गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

खैरा छालाले अंग्रेजी वर्षमालामा लेखिएका
तथ्याङ्क र त्यसका नितजा सजिलै स्वीकार गर्ने
तर आफ्नै भाषा र आफ्नै देशका लेखकहरूले
लेखेका तथ्याङ्क र त्यसका नितजाका बारेमा
थप प्रमाणको आवश्यकताको माग गर्ने हाम्रा
ब्युरोक्रेसीको चरित्रको तीतो अनुभवबाट
यो लेखक अज्ञात छैन । यसमा कति कानुनी
बाध्याता होलान् त कति समय र खर्च बढाउने
अभिप्राय पनि होलान् । तर पनि यस विश्व

पानी दिवस-२०२५ जुन प्रत्येक वर्ष माच २२ का दिनमा मनाइन्छ, यसको नारा पनि हिमनदी संरक्षण रहेको र नेपालमा हुँदै गरेको सगरमाथा संवाद २०८२ जेठ २, ३ र ४ को पूर्वसन्ध्यामा छोटो विवेचना गर्ने प्रयास गरें ॥ जलवायु परिवर्तनका कारण विश्वको लगभग ७० प्रतिशत ताजा पानी आपूर्ति गर्ने हिमनदी र बरफका पत्रहरू अतिरिक्त गतिमा परिलैदै जाँदा, करोडौ मानिसहरूको लागि दीधकालीन पानीको स्रोत खतरामा पर्ने देखिन्छ । हिमनदीहरू हाराउदै जाने दरमा वृद्धि भएका कारण संयुक्त राष्ट्र संघको महासभाले सन् २०२५ लाई अन्तर्राष्ट्रिय हिमनदी संरक्षण वर्ष घोषणा गरेको छ ॥ यसै सन्दर्भमा नेपाल सरकारका हालका प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको अगुवाइमा २०८२ जेठ २, ३ र ४ गते सगरमाथा संवादको कार्यक्रम आयोजना गर्ने घोषणा भएको छ । नेपाल सरकारले भन्नै पाँच करोड खर्चर यो कार्यक्रम हुँदै छ । यो संवाद आयोजना गर्नुको उद्देश्य नेपाल सरकारले जलवायु परिवर्तनमा पर्वतीय राष्ट्रहरूका बीच जलवायु न्यायका लागि नेतृत्वदायी भूमिका खेल प्रयास गर्ने भनिएको छ ॥

नेपाललगायत संसारका पर्वतीय र
विकासमा पछाडि परेका देशहरू हालको
विकसित जलवायु परित्यन्ते निम्न्याएको अनेकौं
समस्याको चपेटामा छन्। सूर्वाट आएको सौर्य
विकीरणको ४७ प्रतिशत भाग सोभै जमिन
र महासागरले अवशोषित गर्दछ, सात प्रतिशत
विकीरण सोभै अन्तरीक्षमा अर्थात् वायुमण्डल
भन्दाबाहिर जान्छ। बचेको ५० प्रतिशत ताप
बादल, हावामा रहेको पानी, हावामा रहेका
धुलकणहरूसँग मिसिदै पुनः अन्तरिक्षमा जान्छ।
यसरी जुन अप्रत्यक्ष रूपबाट अन्तरीक्षतिर तापको
विकीरण जाने बाटोमा रहेका बादल र हावामा
जुन अतिरिक्त धुलकण र कार्बन बढेको छ,
त्यसले अतिरिक्त ताप अवशोषित गर्दछ र
वायुमण्डलको तापमान बढाउन सहयोग गर्दछ।
हावा सधै गतिशील जुने हुनाले कूनै एक स्थानमा
भाङ्गो अतिरिक्त तापकम्सहितको हावा सजिलै

संसारको कुनै पनि कुनामा पुग्न जान्छ । त्यसैले, बढेको अनुमान गरिन्छ । नेपालमा कुल १२०

वर्षका अवधिमा आसत तापमान ०.७२ डिग्री सेल्सियसले बढेको डाटाले देखाउँछ । तर, महिना अनुसार तापकम वृद्धि भने फरक-फरक छन् । सबैभन्दा कम तापकम बढेको महिना जुन हो । यस १२० वर्षको अवधिमा जुन महिनामा जम्मा ०.१८ डिग्री सेल्सियसले तापकम बढेको देखिन्छ भने नोभेम्बर महिनामा सबैभन्दा बढी वा १.५५ डिग्री सेल्सियसले तापकम बढेको देखिन्छ । जाडो महिनाहरू हिमच्छदित क्षेत्रमा हिउँ जम्माहुने समय हो । यो जम्मा भएका हिउँ विस्तारै तापकम बढेसँगै पग्लिएर हिमनदी, हिमताल हुदै नदीमा रुप्तन्तरित हुन्छन् र आफ्नो मार्गका क्षेत्रहरूमा सिन्चित गर्दै जीव र वनस्पति जगतलाई अति आवश्यक पर्ने पानीको आपूर्ति गर्दछन् । यसरी हिउँ भण्डार हुने समयमा नै तापकम बढनुले नेपालका उच्च पर्वतीय क्षेत्रहरूमा हिउँ भण्डारको मात्रा घटिरहेको हुनपर्दै भन्ने आँकलन गर्न सजिलै सकिन्छ । तर, कति मात्रामा घटेको छ भन्ने मापन गर्न भने त्यति सजिलो छैन ।

यसरी औद्योगिक ससारले सिजना गरेको समस्याका कारण हामीजस्ता अविकसित देशका जनताहरूले सजाय भोग्नु परिरहेको छ । हामी विवश छौं, हामीले उक्त बढेको तापकम रोक्न वा घटाउन खासै उल्लेखनीय क्रियाकलाप गर्न सक्दैनै । तर, भावी पुस्ताका लागि ‘वातावरण जोगाऊँ’जस्ता नाराका साथ विश्व सनुदायबीच वातावरण अधिकारका मुद्दाहरू प्रखर रूपमा राख्न सक्छौं । यस सन् २०२५ मे महिनामा हुने सगरमथा संवादका अवसरमा वातावरण संरक्षणका लागि अधिकारका रूपमा सहयोगको आह्वान गर्न यस संवाद कार्यकमले हामीलाई अवसर मिलाएको छ । नेपालमा हिमतालहरूको संख्यामा निरन्तर वृद्धि भइरहनु, हिमाली क्षेत्रमा तापकम बढनुको नतिजा हो । औद्योगिक देशहरूले वायुमन्डलमा थुपारेको हरित गृह र्यासका कारण हामीले हाम्रो जलको भण्डार गुमाउदै गएका छौं । हाम्रो जल भण्डार जोगाउन हाम्रो आफ्ने जिम्मेवारी हो भने

यस गुम्है गएको जल भण्डार संरक्षणका लागि आवश्यक सहयोग प्राप्त गर्नु हाम्रो अधिकारको रूपमा हेरिनु पर्दछ । अनि अधिकारका रूपमा प्राप्त भएका सहयोगलाई तीन तरिकाले उपयोग गर्नु पर्दछ भन्ने प्रेणेताको सुभाव रह्यो । १. निरन्तर अनुगमनः नक्सामा देखाइए अनुसार नेपालको उत्तरी भाग जलश्रोतको भण्डार हो । निरन्तर बढिरहेको तापकम्को कारण उक्त क्षेत्रको हिँउ अतिरिक्त गतिमा परिग्लरहेको छ । हिमनदीहरू द्रूत दरमा पगलैदै, हिमताल बन्दै अनि नदी हुँदै छिटो-छिटो गतिमा बोरे पानी खेर गझरहेको छ । त्यसैले, ती हिम क्षेत्र निरन्तर अनुगमनको परिधिमा हुनु आवश्यक छ । निरन्तर अनुगमनले कुन क्षेत्रको तापकम्को ढाँचामा कसरी परिवर्तन भइरहेको छ भन्ने सूचना प्रदान गर्दछ र भावी प्रभावकारी योजना बनाउन सहयोग मिल्छ । निरन्तर अनुगमनका लागि जलवायु स्टेशनहरू नै मुख्य सूचनाका स्रोत हुन सक्छन् । उल्लेखित नक्सामा ती जलवायु स्टेशनहरू स्थायी जल भन्डारका क्षेत्रहरूभन्दा बाहिरतर वितरित भएको देखिन्छ । विभिन्न समयमा विभिन्न उद्देश्यका लागि स्थापना भएका ती स्टेशनहरूले हिम क्षेत्रको सूचना दिन नसक्ने हुनाले अब थपिने स्टेशनहरू हिमछादित क्षेत्रतर आकर्षित गर्नुपर्ने देखिन्छ ॥

२. संरक्षण: लामो समयदेखि निरन्तर बढिरहेको तापकमका कारण हिमनदीहरूको लम्बाई छोटिए अनि हिमतालहरूको संख्या बढौदै गढूरहेको छ । हिमतालमा पानीको मात्रामा पनि क्रमशः बढौदै गएको छ, र उनीहरू विस्फोट हुने अवस्थामा छन् । ती विस्फोट भए भने एक त जल भण्डारमा रहेको पानीको मात्रा अचानक घट्ने, दोस्रो हिमताल भन्दा तल्लो तटीय क्षेत्रमा ठूलो धनजनको नोक्सान हुने अवस्था छ । त्यसैले, उक्त तालहरूमा आवश्यक बाँध तथा सुरक्षित पानीको निकास मार्ग बनाएर पानीको संरक्षण साथै तालभन्दा तल्लो तटीय क्षेत्रलाई सम्भावित जोखिमबाट संरक्षण गर्नुपर्ने देखिन्छ । ३. अनुकूलन: चार्ल्स डार्विन को सिद्धान्त 'सबैभन्दा सक्षमको अस्तित्व' बमोजिम परिवर्तित हावापानीसँगै मानिसले आफ्नो जीवनशैलीमा पनि परिवर्तन गरेर जीवनलाई सहजतातिर उन्मुख गराउदै जानु अति बुद्धिमानी ठहर्छ । त्यसैले, प्रभावित क्षेत्रहरूमा सूचनाका माध्यमबाट प्रविधि हस्तान्तरणका साथै मानिसलाई अति आवश्यक पर्ने खाद्यान्तरणायतका वस्तुहरू उत्पादन र उपभोग ढाँचामा समयानुकूल परिवर्तन गराउने खालाका पर्यासका कामहरू गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

वन पैदावार उपयोग नहुँदा बढ्दै उठेलोको जोखिम

-हरिप्रसाद बाँस्तोला

स्थानीय वन समूहले पनि डढेलोको मुख्य 'सिजन' तीन महिनाका लागि बढी निगरानी गर्नुपर्दछ । जसमा घर लौरो तथा कोषको रकम लगानी गरेर 'हेरालो'को व्यवस्था गर्न सकेमात्र वनजड्गल जोगाउन सकिन्छ । वन क्षेत्रमा अनिनेखा (फायर लाइन) निर्माण गर्नु अपरिहार्य छ । जसबाट आगो नियन्त्रणको पहिलो प्राथमिकता हो । वन डढेलोविरुद्ध सचेतीकरणतर्फ विपद् व्यवस्थापनमा आबद्ध तीनै तहका सुरक्षा निकाय, स्थानीय बासिन्दासँगै अन्यथिक सविधायक्त परिधिको उपयोगमा जोड दिनपर्दछ ।

नागरिकको श्वास रहेन। कास्कीमा वनमा आगो लगाउने एक जनालाई डिभिजन वन कार्यालय र अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र आयोजनाअन्तर्गत तीन जनालाई पकाउ गरी धरौटीमा छोडिएको थियो। प्रयेक वर्ष खबौं रूपैयाँ बराबरका काठ, काठजन्य सामग्री, आल्पोनियम, फलाम र युपिभिसीजस्ता सामानको आयात वृद्धि हुनु र मुलुकको वन पैदावार कुहिएर र संडर खेर जानुका साथै वन क्षेत्रमा भाडी बद्दा सुख्खा मौसममा आगलागीको जोखिम बढ्दै गएको आगो नियन्त्रणमा परी सात सय ६९ को ज्यान जानुका साथै दुई हजार पाँच सय ६८ जना घाइटे भएका छन्। सो अवधिमा २२ अर्ब २३ करोडभन्दा बढीको क्षति भएको तथ्याङ्कमा उल्लेख छ। तथ्याङ्कअनुसार भू-उपग्रहबाट रेकर्ड गरिएको विवरणअनुसार २०८० साल मझसिरदेखि चैत १३ गतेसम्म देशभर एक हजार ९९६ स्थानमा डढेलो लागेको थियो। डढेलो लागेको जड्गलमध्ये डिभिजन वन कार्यालयअन्तर्गत रहेका आठ सय आठ र संरक्षित क्षेत्रअन्तर्गतका तीन सय टड

नासनना जागलानको जाखिन बदूर नैको
छ । वन डेलोका कारण वातावरणीय र मानव
स्वास्थ्यमा जटिल समस्या सिर्जना भएको
विगतले देखाएको छ । मुलुक सङ्घीय संरचनामा
गएसँगै गठित प्रदेश सरकारले सामुदायिक वन
समूहाई थोपारेको करले उपभोक्तामा वनको
संरक्षणप्रति दिनप्रतिदिन नैराश्यता बढौदै जानु,
जडगाली जनावाले उठिबास गराउँदा ग्रामीण
क्षेत्रमा कृषिलगायत विभिन्न व्यवसाय गरेर
जीविकोपार्जन गर्ने स्थानीय वासिन्दा पछिल्लो
समय गाउँ छोडन बाध्य भएका छन् । सगरमाथा,
बद्रजन्म भूमि र पछिल्लो समय नेपाल विश्वसाम

जुद्धान्म भूमि र पाष्ठला समय नपाल विश्वसाम्
सामुदायिक वनको देशका रूपमा परिचित भएको
छ । उपभोक्ताको पहलमा संरक्षण, सम्बद्धन र
विकासमा महत्वपूर्ण भूमिका रहे पनि त्यसबाट
स्थानीय र राज्यले कैने पनि उपलब्धि हासिल
गर्न नसक्दा बेल पाकेर कागलाई हर्षन विस्मात
जस्तै भएको छ ।

वन तथा भू-संरक्षण विभागका अनुसार
विसं २०७० वैशाखदेखि २०७९ चैतसम्म १८
हजार सात सय ११ बटा आगलागी तथा वन
वन जनना डेला लाग्दा आपक उड जेब
रूपैयाम्बन्दा बढीको प्रत्यक्ष क्षति हुने गरेको
अनुमान छ । विशेष गरी नेपालमा ८० प्रतिशत
भन्दाबढी डेलो फागुनदेखि वैशाखसम्म लाग्ने
गरेको छ । लामो खेडी, हावाहरी र अत्यधिक
गर्मीका कारण उक्त अवधिमा डेलोको जोखिम
बढ्ने गरेको यस क्षेत्रका विज्ञको भनाइ छ ।

तीन वर्षसम्म कैद वा रु ६० हजार जरिवाना अथवा दुवै सजाय हुनसक्ने व्यवस्था छ । समाजमा आगो लगाउनेको पहिचान गरी सूचना दिनेभन्दा पनि लुकाउने प्रचलन बढी छ । विशेषगरी आगो नियन्त्रणमा भन्दा आगो लग्न नदिन सम्पूर्ण सरोकारवाला सचेत हुनुपर्दछ । वनमा थुप्रिएका पातपतिङ्गर, भाडी, दाउरा, घाँसलगायत वन पैदावारको व्यवस्थापन गर्नु वर्तमानको आवश्यकता हो । वन पैदावारमा आधारित जैविक मल उत्पादन गर्नेखालका उद्यम, फर्निचर, जडीबुटी प्रशोधनलगायत वन पैदावारमा आधारित उद्योग सञ्चालन गर्न तीनै तहका सरकार र स्थानीय उपभोक्ताले ध्यान दिनु अपरिहार्य छ । पोखरा महानगरपालिका १८ सराङ्कोटस्थित ठोट्टे खोला सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहले वनको पातपतिङ्गर भाडी सफाइ अधियान सञ्चालन गरेको छ । जसबाट दैनिक २० जनाले रोगजार पाएका छन् भने सङ्कलित वन पैदावारवाट जैविक मल उत्पादन

गर्ने तयारीमा समूह जुटेको छ । स मूलै कच्चपदार्थको प्रतिकिलो र दुईका दरले खरिद गर्दै आएको छ । जुन ठाउँ अहिले खोरिया फौडेको जस्तो देखिन्छ । एकातिर मल उत्पादन हुने अर्कोर्तफ वनमा डढेलो नलाग्नुका साथै हरित रोजगार सिर्जनामा सहयोग पुग्ने यस्ता गतिविधि सबै वन समूहले अनुशरण गर्नुपर्ने आवश्यक छ । जसबाट वनडेलो घटनुका साथै हरित रोजगार सिर्जनामा सहयोग पुगदछ । मुलुकको समृद्धिमा टेवा पुगदछ । आगलागी भइहालेमा ‘फायर फाइटिङ’ उपकरण तथा दमकललाई चुस्तदुरुस्त राख्नुपर्दछ । स्थानीय वन समूहले पनि डढेलोको मुख्य ‘सिजन’ तीन महिनाका लागि बढी निगरानी गर्नुपर्दछ । जसमा घर लौरो तथा कोषको रकम लगानी गरेर ‘हेरालो’को व्यवस्था गर्न सकेमात्र वनजड्गल जोगाउन सकिन्छ । वन क्षेत्रमा अग्निरेखा (फायर लाइन) निर्माण गर्नु अपरिहार्य छ । जसबाट आगो नियन्त्रणको पहिलो प्राथमिकता हो । वन डढेलोविरुद्ध सचेतीकरणतर्फ विपद् व्यवस्थापनमा आवद्ध तीनै तहका सुरक्षा निकाय, स्थानीय बासिन्दासँगै अत्यधिक सुविधायुक्त प्रविधिको उपयोगमा जोडिए ।

२०७९ चैत ११ गते सोमबार
Monday, 24 March 2025

कर्पोरेट

का.जि.प.का.द.नं. २०/०६४/०६५
म.क्षे.हु.नि.द.नं. ०३/०५०/७१

जन सवाल

नेपाल अन्तर्राष्ट्रीय व्यापार मेला बैशाख २५ देखि काठमाडौंमा आयोजना हुने

10th Nepal International Trade Fair
Organized by:
Federation of Nepalese Chambers of Commerce & Industry (FNCCI)

FNCCI
PO Box 269, Teku, Kathmandu
Nepal
E-mail: branding@fncc.org
Website: https://fncc.org

STALL BOOKING OPEN | SHOWCASING NEPAL & THE GLOBE

काठमाडौं(जस)-नेपाल उद्योग वाणिज्य महासभाद्वारा प्रयोक्त वर्ष आयोजना गरिए आएको नेपाल उम्हा यस वर्ष २०७२-२३ वैशाख २५ देखि काठमाडौंमा हुने भएको छ। यस वर्ष मेलाको लाई चौन, भारत, पाकिस्तान, बड़लालेश, र भटानवाट सहभागिता हुने भएको छ। नेपाल अन्तर्राष्ट्रीय व्यापार मेला २०७२ देखि २६ वैशाख २५ गते सम्म काठमाडौंमा हुने भएको छ।

नेपाल सरकार-उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयको सहयोगमा व्यापार तथा निकारी प्रबद्धन केन्द्रको प्रबद्धन तथा ललितपुर उद्योग वाणिज्य संघ र नेपाल हस्तकला महासंघको सहयोगी जनामा व्यालेन्डर इमेन्टको रूपमा उक्त मेला आयोजना हुन लाग्नेको महासंघले जानकारी दिएको छ। कुल ३०० भन्दा बढी स्टलमार्फत मेलामा स्वदेशी

एवं विदेशी वस्तु तथा सेवाको प्रवर्षणी गरिने छ। मेलामा सार्क राष्ट्र सहित चीन, कोरिया, जापान, अन्तर्राष्ट्रीय व्यापार मेला यस वर्ष २०७२ वैशाख २५ देखि २६ वैशाख २५ गते काठमाडौंमा हुने भएको छ।

महासंघको अनुसार नेपाल अन्तर्राष्ट्रीय व्यापार मेलाको मुख्य आकर्षणमा मेडे एन नेपाल सो, हस्तकला उत्पादनहरू, वस्तुगत संधरहरूका उत्पादनहरू, साथै चार पारे र दुई पारे विदेशीय गाडी (झाडी) समेत राशिने छ। मेलाका अवसरमा अन्तर्राष्ट्रीय खिडकार्यालयमा प्रत्यक्ष अन्तर्राष्ट्रीय गराउने लक्ष्य समेत रहेको छ।

मेलामा हस्तकला, पर्टन सूचना तथा प्रविधि एवं व्यवसायक सूचना, कृषि उत्पादन, उर्जा, भवान तथा निर्माण सम्बन्धी शिक्षा आदिका छुट्टौदाहरण गरिने छन्।

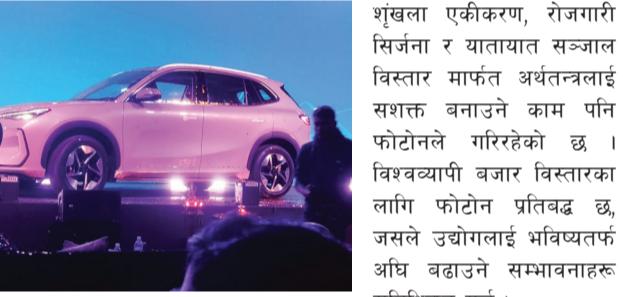
मेलाका अवसरमा विभिन्न देशबाट आउने व्यापारिक प्रतिनिधिहरूसँग भेटचाट तथा द्विपक्षिय व्यापार प्रबद्धन तथा लगानीबाटे छलफल समेत हुने जानकारी गराएको छ।

फोटोनले तोड्यो १ करोड युनिट विक्रीको कीर्तिमान

काठमाडौं(जस)-फोटोनले विश्वभर १ करोड युनिट विक्री गर्ने महत्वपूर्ण उपलब्धि हासिल गर्ने व्यावसायिक सवारी साधन विक्रीको इतिहास रचेको छ। यो उपलब्धिले फोटोनलाई व्यावसायिक सवारी साधन उद्योगमा विश्वव्यापी अग्रणी बनाएको छ, जसले अर्थनव्तको वृद्धिमा टेवा पुर्याउदै नवीन र भरपर्नी सवारी साधान मार्फत यातायातको भावित्य निर्माण गराएको छ।

फोटोनले आएको उपर्युक्त विश्वभर फैलाएको छ। यसले डिजिटल प्रविधि प्रयोग गरी व्यावसायिक सवारी साधनको आपूर्तिमा नयाँ स्तर कायम गरिएको छ। उच्च-गुणस्तर र अत्याधिक प्रविधिको प्रयोगले फोटोनका ट्रक, बस तथा विशेष सवारीहरू उद्योगहरूको पहिलो रोजाइ बन पुर्यो छन्। दक्ष, टिकाउ र लागत-प्रभावी यातायात समाधानहरू उपलब्ध गराउदै व्यवसायहरूका आवश्यकताहरू

पूरा गर्न फोटोन समर्पित छ। यस ऐतिहासिक उपलब्धिसँगै फोटोनले नयाँ बजार सम्भावनाहरूको ढोका खोलेको छ। कम्पनी निरस्तर रूपमा दिगोर र बुढीमान यातायात समाधानहरू समावेश गर्दै व्यावसायिक यातायातको भविष्यतलाई अधिक बढाइहेको छ। फोटोनले इच्छन दक्षता सुधार्ने आधुनिक प्रणाली कार्यान्वयन गर्दै कार्बन उत्सर्जन कम गर्न लक्ष्य राखेको छ, जसले हरित यातायातको विश्वव्यापी यातायातमा भविष्यतलाई अधिक बढाइहेको छ। फोटोनले इच्छन दक्षता सुधार्ने आधुनिक प्रणाली कार्यान्वयन गर्दै कार्बन उत्सर्जन कम गर्न लक्ष्य राखेको छ।

दरमखोला हाइड्रो इनर्जी लिमिटेड
कम्पनीको रजिस्टर्ड कार्यालय, बालुमाल जिल्ला
गलकोट १७. मनेता

गरिक साधारण सभा सम्बन्धी सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०८१/१२/९९

श्री शेषरथी महानुभावहरू, मिति २०८१ साल चैत भाद्राहीको ५ गते बसेको यस दरमखोला हाइड्रो इनर्जी लिमिटेडको सञ्चालक समितिको थैकेले नियन्त्रण गरे अनुसार यस लिमिटेड कम्पनीको आ.व. २०७९/२०८० र आ.व. २०८०/२०८१ को सुखू वार्षिक साधारण सभा निम्न लिखित मिति, समय र स्थानमा विषय र घोषणाका लियर हरनुहोस्त गरिएको हुन्न समाधारण तथा शेषरथी महानुभावहरूको जानकारीको लाग्न यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

१. वार्षिक साधारण सभा हुने मिति, समय तथा स्थान : वार्षिक साधारण सभा हुने मिति : २०८१/०१/२० गते चुप्रवार समय : दिउँसो १२:३० बजे

स्थान : काठमाडौंजिल्ला का.म.न.पा. वडा नं. २९, अनामगर, किन्ची रेप्टर एण्ड वैच्यटूट।

२. छलफलका विषय : (क) साधारण प्रस्तावहरू

(१) आर्थिक वर्ष आ.व. २०७९/२०८० र आ.व. २०८०/२०८१ को सञ्चालक समितिको वार्षिक प्रतिवेदन उपर छलफल गरी पारित गर्ने।

(२) लेखाधिकारीको प्रतिवेदन सहित आ.व. आ.व. २०७९/२०८० र आ.व. २०८०/२०८१ को लाग्न कम्पनीको नामग्राम प्रवाह विवरण छलफल गरी पारित गर्ने।

(३) कम्पनी आर्थिक वर्ष २०८१/०१/२० लाग्न कम्पनी एन, २०८१ को दफा ११३ अनसार कम्पनी रजिस्टर्ड कार्यालयका नियुक्त लेखा परिचक्को नियुक्ति र नियको पारिश्रमिकताका अनुमान गर्ने सम्बन्धमा।

(४) आर्थिक वर्ष २०८१/०१/२० को लाग्न कम्पनी एन, २०८१ को दफा ११३ अनसार लेखाधिकारीको नियुक्ति र नियको पारिश्रमिकताको लाग्ने।

(५) सञ्चालक समितिको पदबीरी र त्वरन्त्र सञ्चालकको नियुक्ति तथा अनुमोदन सम्बन्धमा।

(६) विविध।

(७) विविध।

(८) कम्पनीको सञ्चालक समितीमा नियम २७ वर्मोजिम संस्थापक समुहको सञ्चालक पदको नियुक्त गर्ने सम्बन्धमा।

(९) कम्पनीको रजिस्टर्ड कार्यालय प्रतिवेदन गर्ने प्रवन्धनपत्रको नियम २८ नमूना दितेरीको संस्थापक सम्बन्धित नियमको लाग्ने।

(३) IPO संस्थापक सम्बन्धित कम्पनीको प्रवन्धनपत्र र नियमावली तथा अन्य कानूनी संशोधन सम्बन्धित नियमहरूका कैलेक्ट लेखावाली र संस्थापक सम्बन्धित नियमको लाग्ने।

(४) सुखू वा नियोजन प्राप्त भएमा सोही व्याजिक आवश्यक संशोधन गर्ने सञ्चालक समितीलाई अलियारी प्रदान गर्ने सम्बन्धमा।

(५) विविध।

सञ्चालक समितिको आपाले कम्पनी सञ्चित

Karaiyamai Rural Municipality
Office of Rural Municipal Executive

Karaiya, Bara, Madhesh Province, Nepal

Invitation for Bids

Invitation for Bids No.: KRM/NCB/W/05/2081/082

Date of publication: 24-03-2025 00:00

- Karaiyamai Rural Municipality invites sealed bids or electronic bids from Nepalese eligible bidders for the construction of Electrification Works under National Competitive Bidding procedures. The estimated amount for the works is Rs. (in NRs) 4344859.90 (Exclusive of VAT and Contingencies)
- Eligible Bidders may obtain further information and inspect the bidding document at the office of Karaiyamai Rural Municipality, Bara, Madhesh Pradesh, Nepal or may visit PPMO website www.bolpatra.gov.np/epg.
- Bidder who chooses to submit their bid electronically may purchase the hard copy of the bidding documents as mentioned above or may download the bidding documents for e-submission from PPMO's Web Site www.bolpatra.gov.np/epg. Bidders, submitting their bid electronically, should deposit the cost(as specified above) of bidding document in the Project's Rajaswa (revenue) account as specified below and the scanned copy (pdf format) of the Bank deposit voucher shall be uploaded by the bidder at the time of electronic submission of the bids. Information to deposit the cost of bidding document in Bank:

Name of the Bank: Kumari Bank Ltd.

Name of Office: Karaiyamai Rural Municipality

Office Code no: 801022109

Office Account no: 261024728730005

Rajaswa (revenue) Shirshak no.: 14229

- Pre-bid meeting shall be held at Office of the Rural Municipal Executive Karaiya Bara at 13-04-2025 14:00 hours.
- Sealed or electronic bids must be submitted to the office Karaiyamai Rural Municipality, Bara, Madhesh Pradesh, Nepal by hand/courier or through PPMO website www.bolpatra.gov.np/epg on or before 23-04-2025 12:00. Bids received after this deadline will be rejected.
- The bids will be opened in the presence of Bidders' representatives who choose to attend at 23-04-2025 13:00 at the office of Office of the Rural Municipal Executive Karaiya Bara. Bids must be valid for a period of 90 days after bid opening and must be accompanied by a bid security or scanned copy of the bid security in .pdf format in case of e- bid, amounting to a minimum of NRs. 125000.0, which shall be valid for 30 days beyond the validity period of the bid.
- If the last date of purchasing and /or submission falls on a government holiday, then the next working day shall be considered as the last date. In such case the validity period of the bid security shall remain the same as specified for the original last date of bid submission.

Chief Administrative Officer

Damak Municipality
Office of Municipal Executive
Damak, Jhapa
Koshi Province, Nepal

Invitation for Online Bids

Date of publication: 2025-03-24 A.D. (2081-12-11 B.S.)

- Damak Municipality, Damak, Jhapa invites online bids under e-procurement system from eligible bidders for the following works:
S. N.	Name of Project	Contract ID No.	Bid Security Amount	Bid Document	Bid Validity Period	Estimated Amount (With VAT)	Last Date of Bid Submission	Bid Opening Date
1	Construction of Locking Tiles works on Ujyalo Marga, Damak 3	DMO/JHAPA/ROAD/57/081-82	46000.0					